

P R A V I L N I K
O RAZVRSTAVANJU KLIJENATA
BROKERSKO-DILERSKOG DRUŠTVA
MOMENTUM SECURITIES AD NOVI SAD

Na osnovu člana 191. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“, br. 129/2021, u daljem tekstu: Zakon) i članova 7-11. Pravilnika o pravilima postupanja investicionog društva prilikom pružanja usluga („Sl. glasnik RS“, br. 77/2022) Skupština Brokersko-dilerskog društva Momentum Securities ad Novi Sad, na sednici održanoj dana 29.12.2022. godine, donosi

PRAVILNIK O RAZVRSTAVANJU KLIJENATA

1. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

U skladu sa Zakonom, Pravilnikom o pravilima postupanja investicionog društva prilikom pružanja usluga i ostalim podzakonskim aktima, Brokersko-dilersko društvo Momentum Securities ad Novi Sad (u daljem tekstu: „Društvo“) ovim Pravilnikom o razvrstavanju klijenata (u daljem tekstu: „Pravilnik“) utvrđuje uslove razvrstavanja klijenata u kategorije klijenata, način pružanja usluga pojedinim kategorijama klijenata, stepen zaštite svake kategorije klijenata, obaveštavanje klijenata, proceduru promene kategorije i ostala pitanja u skladu sa relevantnim propisima.

Član 2.

Društvo je dužno da svakog klijenta, putem trajnog nosača podataka, obavesti o:

- 1) kategoriji klijenata u koju je razvrstan;
- 2) nivou zaštite interesa koji će mu biti pružen;
- 3) mogućnosti da zatraži razvrstavanje u drugu kategoriju klijenata, kao i o svim promenama nivoa zaštite koje proizilaze iz takve odluke.

Član 3.

Kada Društvo utvrdi da neki klijent više ne pripada kategoriji u koju je razvrstan dužno je da preduzme odgovarajuće mere radi promene kategorije klijenta propisane ovim Pravilnikom.

2. VRSTE KLIJENATA

Član 4.

Društvo je dužno da, pre pružanja usluge, klijenta razvrsta u kategoriju profesionalnih ili malih klijenata.

Kategorizaciju iz stava 1. ovog člana, Društvo sprovodi saglasno internim pravilima i procedurama Društva, a na osnovu informacija koje su mu dostupne u vezi sa klijentovim:

- 1) investicionim ciljevima;
- 2) znanjem i iskustvom;
- 3) finansijskom pozicijom.

3. PROFESIONALNI INVESTITOR

Član 5.

Profesionalnim investitorom u vezi sa svim investicionim uslugama i aktivnostima i finansijskim instrumentima, smatraju se:

- 1) lica koja podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora kako bi poslovala na finansijskom tržištu, uključujući:
 - (1) kreditne institucije;
 - (2) investiciona društva;
 - (3) druge finansijske institucije koje podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora;
 - (4) društva za osiguranje;
 - (5) institucije kolektivnog investiranja i njihova društva za upravljanje;
 - (6) dobrovoljni penzijski fondovi i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima;
 - (7) dileri robe i robnih derivata;
 - (8) drugi institucionalni investitori;
 - (9) drugi investitori koji se smatraju profesionalnim u skladu sa propisima EU;
- 2) pravna lica koja ispunjavaju najmanje dva od sledećih uslova:
 - (1) ukupna imovina iznosi najmanje 20.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
 - (2) godišnji poslovni prihod iznosi najmanje 40.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
 - (3) sopstveni kapital u iznosu od najmanje 2.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
- 3) Republika Srbija, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i druge države ili nacionalna i regionalna tela, Narodna banka Srbije i centralne banke drugih država, međunarodne i nadnacionalne institucije, kao što su Međunarodni monetarni fond, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka i druge, slične, međunarodne organizacije;
- 4) drugi institucionalni investitori čija je glavna delatnost ulaganje u finansijske instrumente, uključujući lica koji se bave sekjuritizacijom sredstava, ili drugim transakcijama finansiranja.

Društvo može licu iz stava 1. ovog člana, na njegov zahtev, omogućiti tretman sa višim nivoom zaštite, odnosno tretman koji imaju ostali klijenti koji nisu profesionalni investitori.

Profesionalni klijenti su dužni da Društvo čije usluge koriste, blagovremeno obaveštavaju o svim činjenicama koje bi mogle da utiču na promenu kategorije klijenta kod Društva.

Član 6.

Kada je klijent profesionalni investitor, Društvo je dužno da ga, pre pružanja usluge, a na osnovu informacija o klijentu koje su Društvu dostupne, obavesti da se smatra profesionalnim investitorom i da će biti tretiran kao takav, ukoliko se Društvo i klijent ne sporazumeju drugačije.

Društvo je dužno da obavesti profesionalnog investitora o mogućnosti izmene dogovorenih uslova kako bi obezbedio viši nivo zaštite svojih interesa, s tim što je odgovornost na ovom klijentu da zatraži viši nivo zaštite svojih interesa kada smatra da nije u stanju da pravilno proceni, odnosno upravlja rizicima svojstvenim nekoj investiciji.

Viši nivo zaštite interesa se obavezno pruža kada Društvo sa profesionalnim investitorom zaključi ugovor u pisanoj formi, kojim se precizira da profesionalni investitor ne želi da bude tretiran kao profesionalni investitor, a takav ugovor mora jasno da odredi da li se odnosi na jednu ili više usluga, odnosno transakcija ili na jedan ili više vrsta proizvoda odnosno transakcija.

Član 7.

Društvo može postupati sa klijentima koji nisu navedeni u članu 5. ovog Pravilnika kao sa profesionalnim investitorima, na njihov zahtev, na osnovu odgovarajuće procene znanja i iskustva klijenta koju je preduzelo Društvo, a koja pruža razumnu sigurnost da je klijent sposoban da donosi sopstvene investicione odluke i razume povezane rizike, s obzirom na prirodu predviđene finansijske transakcije ili usluge.

Procena iz stava 1. ovog člana uključuje proveru da li profesionalni investitor ispunjava najmanje dva od sledećih kriterijuma:

- 1) investitor je izvršio transakcije značajnog obima na relevantnim tržištima, uz prosečnu učestalost od najmanje deset transakcija po kvartalu u toku poslednja četiri kvartala;
- 2) veličina finansijskog portfolija klijenta, koji obuhvata i gotovinske depozite i finansijske instrumente, prelazi 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
- 3) investitor radi ili je radio najmanje godinu dana u finansijskom sektoru na poslovima koji zahtevaju poznavanje predviđenih finansijskih transakcija ili usluga.

Kada su u pitanju pravna lica koja ne ispunjavaju uslove iz člana 5. stav 1. tačka 2) ovog Pravilnika, lice čije se znanje i sposobnosti procenjuju je lice koje je ovlašćeno da vrši finansijske transakcije u ime tog pravnog lica.

Klijenti koji su tretirani kao profesionalni investitori na lični zahtev mogu se odreći višeg nivoa zaštite koju podrazumeva njihov status u skladu sa sledećom procedurom:

- 1) klijent u pisanoj formi obavestava Društvo da želi da bude tretiran kao profesionalni investitor, u odnosu na sve ili na neku pojedinačnu investicionu uslugu, odnosno transakciju ili za određenu vrstu transakcije, odnosno proizvoda;
- 2) Društvo je dužno da nedvosmisleno i u pisanoj formi upozori profesionalnog investitora o zaštiti interesa i pravu na obeštećenje, koje ovim putem može da izgubi;

- 3) profesionalni investitor je dužan da u posebnom dokumentu, koji je odvojen od ugovora, izjavi da je svestan posledica gubitka zaštite.

Pre nego što usvoji zahtev klijenta za odricanje od višeg nivoa zaštite, Društvo preduzima sve razumne mere kako bi osiguralo da klijent koji zahteva da bude tretiran kao profesionalni investitor ispunjava za to propisane uslove.

4. MALI INVESTITOR

Član 8.

Malim investitorima se smatraju svi klijenti Društva koji nisu razvrstani u kategoriju profesionalnog investitora.

Član 9.

Mali investitor koji želi da bude tretiran kao profesionalni investitor može pisanim putem da zatraži od Društva niži nivo zaštite svojih interesa u odnosu na sve ili pojedinačnu uslugu, vrstu transakcije, odnosno finansijski instrument.

U slučaju zahteva iz stava 1. ovog člana:

- 1) Društvo je dužno da:
 - nedvosmisleno i pisanim putem upozori klijenta o smanjenju zaštite njegovih interesa i gubitku prava na obeštećenje iz Fonda za zaštitu investitora,
 - proceni da li klijent poseduje dovoljno znanja i iskustva za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima,
 - sa klijentom ili zaključi ugovor u pisanoj formi, odnosno aneks ugovora kojim će biti precizirane usluge, odnosno transakcije, odnosno finansijski instrumenti u vezi sa kojima klijent želi da bude tretiran kao profesionalni klijent ili da odbije da klijentu prizna status profesionalnog investitora;
- 2) klijent je dužan da u posebnom dokumentu, koji je odvojen od ugovora, izjavi da je svestan posledica gubitka nivoa zaštite.

Procena iz stava 2. tačka 1. alineja 2. ovog člana podrazumeva da klijent ispunjava najmanje dva od sledećih uslova:

- 1) investitor je izvršio transakcije na finansijskim tržištima uz prosečnu učestalost od najmanje 10 transakcija po kvartalu u toku poslednje godine i u vrednosti od 50.000 evra kvartalno;
- 2) veličina portfolija finansijskih instrumenata, uključujući i novac, investitora prelazi 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti;
- 3) investitor radi ili je radio najmanje godinu dana u finansijskom sektoru na poslovima koji zahtevaju poznavanje ulaganja u hartije od vrednosti.

Finansijskim tržištima iz stava 3. tačka 1. ovog člana se smatraju tržišta na kojima se trguje finansijskim instrumentima za koje klijent želi status profesionalnog investitora.

5. NAČIN PRUŽANJA USLUGA ODREĐENIM PROFESIONALNIM INVESTITORIMA

Član 10.

Određeni profesionalni investitori, u smislu ovog člana Pravilnika, uključuju investiciona društva, kreditne institucije, društva za osiguranje, UCITS fondove i njihova društva za upravljanje, druge finansijske institucije koje podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora u skladu sa zakonima Republike Srbije, nacionalne vlade i njihove kancelarije, uključujući javne organe koji se bave javnim dugom na nacionalnom nivou, centralne banke i nadnacionalne organizacije (u daljem tekstu: „**određeni profesionalni investitori**“).

Društvo može da inicira transakcije ili stupa u transakcije sa određenim profesionalnim investitorima, a da pri tome nije obavezno da ispunjava uslove iz člana 177, člana 179. stav 1. i st. 5-17, člana 180, člana 181. st. 1. i 6, člana 186. i člana 187. st. 3-5. Zakona u pogledu ovih transakcija ili dodatnih usluga direktno povezanih sa ovim transakcijama.

U odnosu sa određenim profesionalnim klijentima, Društvo postupa pošteno, pravično i profesionalno, i komunicira na pošten, jasan i neobmanjujući način, uzimajući u obzir prirodu određenog profesionalnog investitora i njegove delatnosti.

Status određenog profesionalnog investitora iz stava 1. ovog člana ne isključuje pravo tih lica da zahtevaju, bilo uopšteno ili za svaku transakciju posebno, da budu tretirani kao investitori čije se poslovanje sa Društvom uređuje u skladu sa čl. 177, 179, 180, 181, 182, 186. i 187. Zakona.

U slučaju transakcije kada se određeni profesionalni investitori nalaze u drugim jurisdikcijama koje nisu Republika Srbija, Društvo priznaje status drugog privrednog subjekta, kako je uređeno propisima države članice u kojoj je društvo osnovano.

Kada Društvo zaključuje transakcije u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana sa takvim klijentima, od potencijalnog određenog profesionalnog investitora dužno je da dobije saglasnost da se sa njim postupa kao sa određenim profesionalnim investitorom. Društvo može tu saglasnost da dobije bilo u vidu uopštenog ugovora ili saglasnost može biti data za svaku pojedinačnu transakciju.

Društvo može tretirati kao određene profesionalne investitore subjekte iz trećih država ukoliko su istovetni kategorijama subjekata iz st. 3. i 4. ovog člana.

Društvo, takođe može da tretira kao određene profesionalne investitore subjekte iz trećih država, u skladu sa st. 5. i 6. ovog člana, pod istim uslovima i kriterijumima koji su utvrđeni u st. 5. i 6. ovog člana Pravilnika.

6. INFORMISANJE

Član 11.

Sve informacije, uključujući i marketinške, koje Društvo upućuje malim ili profesionalnim i potencijalnim klijentima, ili koje distribuiraju na način da je izvesno da će ih primiti postojeći ili potencijalni mali ili profesionalni klijenti moraju biti istinite, jasne i da ne dovode u zabludu, a marketinški materijal mora biti jasno označen kao takav.

Informacije iz stava 1. ovog člana:

- 1) sadrže poslovno ime i sedište Društva;
- 2) veličina slova pri navođenju relevantnih rizika u informacijama mora biti barem jednaka veličini slova koja se pretežno upotrebljava za pružene informacije, a izgledom stranice osigurava se da je takvo navođenje istaknuto;
- 3) moraju biti dovoljne i prikazane tako da će ih verovatno razumeti prosečan klijent ili potencijalni klijent kome su one upućene ili koji će ih verovatno primiti;
- 4) ne smeju sakrivati, umanjivati niti prikrivati važne pojedinosti, navode ili upozorenja;
- 5) dosledno su predstavljene na istom jeziku u svim oblicima informacija i marketinških materijala koji se dostavljaju svakom klijentu, osim ako klijent pristane na to da informacije prima na više od jednog jezika;
- 6) ažurirane su i relevantne za korišćena sredstva komunikacije;
- 7) ne smeju da sadrže naziv nekog nadležnog organa na način koji bi navodio ili sugerisao odobravanje instrumenta ili usluge Društva od strane tog organa.

Član 12.

Društvo obaveštava nove i postojeće klijente da je Društvo, prema uslovima Zakona, izvršilo ponovnu kategorizaciju klijenata na male investitore, profesionalne investitore ili određene profesionalne investitore u skladu s Zakonom.

Društvo obaveštava klijente na trajnom nosaču podataka o svakom pravu klijenta da zatraži drugačiju kategorizaciju i o svim ograničenjima u vezi s nivoom zaštite klijenta koje bi drugačija kategorizacija podrazumevala.

Društvo može, na vlastitu inicijativu ili na zahtev klijenta, postupati sa tim klijentom na jedan od sledećih načina:

- 1) kao s profesionalnim ili malim investitorom ako bi se taj klijent mogao inače klasifikovati kao određeni profesionalni investitor;
- 2) kao s malim investitorom ako se taj klijent smatra profesionalnim investitorom.

7. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 13.

Ovaj Pravilnik je sastavni deo Pravila i procedura poslovanja Društva i stupa na snagu osmog dana od dana objave na internet stranici Društva.

Ovaj Pravilnik se objavljuje narednog radnog dana od dana prijema saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti na Pravila poslovanja i procedure Društva.

Predsednik Skupštine